सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन २०६४ को दफा ५(३),सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावलीको नियम ३ अनुसार

प्रेषित सूचनाहरुको विवरण (२०७५ वैशाख देखि २०७५ आषाढ सम्म)

वन अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण विभाग

१.निकायको स्वरुप र प्रकृति

यस विभाग वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालयको मातहतमा रहेको **वन अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण विभागको** रुपमा परिचित छ । यस विभागमा प्रमुख रुपमा महानिर्देशक नेतृत्वमा र प्रशासकीय प्रमुखको रुपमा शाखा अधिकृत, ३ वटा महाशाखाहरु र सो अन्तर्गत अन्य शाखाहरु रहेका छन् । प्रत्येक महाशाखाको प्रमुखको रुपमा सह-सचिव (प्रा) रहने व्यवस्था छ । यस विभागमा जम्मा १०० जना कर्मचारीको दरवन्दी रहेको छ । यस विभाग अन्तर्गत पाँच वटै विकास क्षेत्रहरुमा स्थलगत अनुसन्धान ईकाई (५ स्थान) रहेका छन् ।

२.**निकायको काम, कर्तव्य र अधिकार**

विभागको प्रमुख कार्यक्षेत्रमा वन अनुसन्धानको माध्यमबाट दिगो वन विकास सम्बन्धी उपयुक्त प्रविधि विकास गरी सरोकारवाला निकायहरुलाई सहयोग पुऱ्याउने र वनस्रोतको सर्वेक्षण, नक्सांकन गरी तथ्याङ्कहरु प्रकाशन गर्ने कार्य गर्दछ ।यस विभागका कार्यहरु निम्न छन्

१. वन (प्राकृतिक र बृक्षारोपण दुवै) को उत्पादकत्व बढाउनको लागि उपयुक्त प्रविधिको विकास एवं विस्तार गर्ने,

२. अध्ययन तथा अनुसन्धानवाट प्राप्त नतिजाहरुलाई लक्षित वर्गसम्म प्रभावकारी ढंगले प्रवाह गर्ने,

३ स्रोतहरुको संरक्षण, व्यवस्थापन र उपयोगको लागि प्रविधिको विकास एवं विस्तार गर्ने, र

४. दिगो वन व्यवस्थापनको लागि वन स्रोतको तथ्यांक अध्यावधिक गर्ने,

३.**निकायमा रहने कर्मचारी संख्या र कार्य विवरण**

विभागमा हाल कुल दरबन्दी १०० रहेकोमा त्यसमध्ये प्राविधिक दरबन्दी संख्या ६८ र प्रशासनिक १२ गरी ८० जना श्रेणीबद्ध कर्मचारीहरु र २० जना सहयोगी स्तरका श्रेणीविहीन कर्मचारीहरको दरबन्दी कायम रहेको छ । प्राविधिक तर्फ रा. प. प्रथम ४ जना, रा. प. द्वितीय ११ जना र रा. प. तृतीय २२ जना गरी ३७ र प्रशासनतर्फ रा. प. तृतीय २ जना समेत गरी जम्मा ३९ राजपत्राङ्कित पदहरु छन् । यसैगरी राजपत्र अनंकिततर्फ २९ प्राविधिक र १२ प्रशासनिक गरी ४८ पदहरु छन् भने २० पद श्रेणिविहिनतर्फ रहेका छन । सेवा समूह अनुसार विभागमा उपलब्ध मानव स्रोतको आंकलन तालिका १ मा स्पष्ट गरिएको छ ।

पदःमहानिर्देशक (रा.प.प्र.प्रा.)
सेवाः वन, समुहः फरेष्ट रिसर्च

कार्य विवरण
यस पदका पदाधिकारीले वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालयको सचिवको निर्देशनमा रही विभागीय प्रमुखको हैसियतले सामान्य कर्मचारी प्रशासन तथा आर्थिक प्रशासन सम्वन्धी कार्य गर्ने गराउने । मातहतका महाशाखाहरु तथा शाखाहरुको सहयोग लिई वार्षिक तथा आवधिक कार्यक्रमहरुको तर्जुमा गरी स्वीकृतिको लागि पेश गर्ने र स्वीकृत कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयन गर्ने गराउने जिम्मेवारी वहन गर्ने । वन अनुसन्धान तथा वन सर्वेक्षण सम्वन्धी संपूर्ण कार्यको सुपरीवेक्षण तथा नियन्त्रण गर्ने ।वन अनुसन्धान तथा सर्वेक्षणवाट प्राप्त नतिजालाई आवश्यकतानुसार पाइलट स्केलमा परीक्षण तथा प्रदर्शन कार्य गर्ने गराउने । फिल्ड स्तरको परीक्षणको सफलताको आधारमा पहिचान भएका उपयुक्त प्रविधिहरुको विस्तार गर्न विभिन्न निकायहरुसंग आवश्यक समन्वय गर्ने गराउने । वन अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण सम्वन्धी कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन तथा विस्तार गर्न दातुसंस्था, संगठन तथा व्यक्तिसंग संपर्क र छलफल गर्ने । वन अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण संग सम्वन्धित राष्ट्रिय तथा अन्रराष्ट्रिय संस्थाहरुसंग समन्वय संपर्क र सूचना आदन प्रदान गर्ने गराउने । मातहत कर्मचारीहरुको आन्तरिक सरुवा, दण्ड, पुरस्कार जस्ता विभागीय कारवाई गर्ने तथा आवश्यक विषयमा स्वीकृतिको लागि पेश गर्ने । अन्तरगतका कर्मचारीहरुको नियमानुसार विदा स्वीकृत गर्ने मातहत कर्मचारीहरुको कार्यको सुपरीवेक्षण, कार्य संपादन मूल्यांकन गर्ने र आवश्यक निर्देशन दिने यस वाहेक विभागीय प्रमुखको हैसियतले गर्नुपर्ने विभिन्न निर्दिष्ट कार्यहरु संपन्न गर्ने ।

पद : उप-महानिर्देशक (रा.प.प्र.प्रा.)
महाशाखा : वन अनुसन्धान
सेवाः वन, समूहः फरेष्ट रिसर्च

कार्य विवरण
यस पदका पदाधिकारीले महानिर्देशकको सामान्य निर्देशनमा रही वन अनुसन्धान सम्वन्धी कार्य गर्ने गराउने जिम्मेवारी वहन गर्ने । वन अनुसन्धान कार्यक्रमहरु तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्ने गराउने । वन अनुसन्धान कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्न आवश्यक पूर्वाधार तयार गरी राय सुझाव प्रस्तुत गर्ने । वन अनुसन्धान महाशाखाका शाखाहरु वीच समन्वय गर्ने गराउने ।मातहत कर्मचारीहरुको कार्य संपादन मूल्यांकन गरी पुनरावलोकनको लागि महानिर्देशकमा पेश गर्ने ।मातहत कर्मचारीहरुलाई अध्ययन, तालिम, गोष्ठी आदिमा भाग लिन मनोनयनको लागि सिफारिस गर्ने र पुरस्कार तथा दण्ड सजाय गर्ने राय सहित महानिर्देशकमा पेश गर्ने ।महानिर्देशकको सामान्य निर्देशनमा रही वन अनुसन्धानसंग सम्वन्धित राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाहरुमा आवश्यक संपर्क कायम गरी वन अनुसन्धान कार्य प्रभावकारी रुपले संचालन गर्ने गराउने । यस वाहेक समय समयमा उप-महानिर्देशकको हैसियतले गर्नुपर्ने विभिन्न निर्दिष्ट कार्यहरु संपन्न गर्ने गराउने ।

पदः उप-महानिर्देशक (रा.प.प्र.प्रा.)
महाशाखाः वन सर्वेक्षण/ दूरसंवेदनतथा योजना महाशाखा
सेवाः वन, समूहः फरेष्ट रिसर्च

कार्य विवरण
यस पदका पदाधिकारीले महानिर्देशकको सामान्य निर्देशनमा रही वन सर्वेक्षण सम्वन्धी कार्य गर्ने गराउने जिम्मेवारी वहन गर्ने । वन सर्भेक्षण कार्यक्रमहरु तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्ने गराउने । वन सर्वेक्षण कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्न आवश्यक पूर्वाधार तयार गरी राय सुझाव प्रस्तुत गर्ने । वन सर्वेक्षण महाशाखाका शाखाहरु विच समन्वय गर्ने गराउने ।मातहत कर्मचारीहरुको कार्य संपादन मूल्यांकन गरी पुनरावलोकनको लागि महानिर्देशकमा पेश गर्ने ।मातहत कर्मचारीहरुलाई अध्ययन, तालिम, गोष्ठी आदिमा भाग लिन मनोनयनको लागि सिफारिस गर्ने र पुरस्कार तथा दण्ड सजाय गर्ने राय सहित महानिर्देशकमा पेश गर्ने । महानिर्देशकहरुको सामान्य निर्देशनमा रही वन सर्वेक्षणसंग सम्वन्धित राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाहरुमा आवश्यक संपर्क कायम गरी वन सर्वेक्षण कार्य प्रभावकारी रुपले संचालन गर्ने गराउने । यस वाहेक समय समयमा उप-महानिर्देशकको हैसियतले गर्नुपर्ने विभिन्न निर्दिष्ट कार्यहरु संपन्न गर्ने गराउने ।

पदः अनुसंधान अधिकृत (रा.प.द्वि.प्रा.)
महाशाखा : वन अनुसन्धान
सेवाः वन, समूहः फरेष्ट रिसर्च

कार्य विवरण
यस पदका पदाधिकारीले वन अनुसन्धान तर्फमा उप-महानिर्देशकको निर्देशनमा रही प्राकृतिक वन, कृषि वन, वृक्षसुधार, आर्थिक सामाजिक, वृक्षारोपण मध्ये कुनै एक शाखाको शाखा प्रमुख भई कार्यहरु गर्ने गराउने । मातहत कर्मचारीको कामको सुपरिवेक्षण र आवश्यक निर्देशन तथा समन्वय गर्ने गराउने । तोकिएको शाखाको अनुसन्धान सम्वन्धी कार्यक्रम तर्जुमा मा सहयोग गर्नुको साथै स्वीकृत कार्यक्रम संचालनको जिम्मेवारी वहन गर्ने । कार्य संचालनमा आई परेका समस्या र व्यवधान पहिचान गरी समाधानको लागि उप-महानिर्देशक समक्ष पेश गर्ने । संचालित अनुसन्धान कार्यको प्रगति विवरण उपलब्ध गराउने ।मातहत कर्मचारीहरुको विदा सिफारिस गर्ने तथा दण्ड पुरस्कार सम्वन्धमा राय दिने । उल्लेखित कार्यहरुको अलावा महानिर्देशक तथा उप-महानिर्देशकवाट निर्देशित अन्य कार्यहरु संपादन गर्ने ।

पद : सर्वेक्षण अधिकृत/ दूरसंवेदन अधिकृत/मान चित्रण अधिकृत/वायोमेट्रीसियन/हवाई चित्रण अधिकृत (रा.प.द्वि.प्रा)
महाशाखा : वन सर्वेक्षण/दूर संवेदन तथा योजना
सेवाः वन, समूहः फरेष्ट रिसर्च

कार्य विवरण
यस पदका पदाधिकारीले वन सर्वेक्षण तर्फमा उप-महानिर्देशकको निर्देशनमा रही आफ्नो पद सम्वन्धी कार्यक्रम जस्तै वन सर्वेक्षण, मान चित्रण, हवाई चित्रण दूरसंवेदन कार्यक्रमको मध्ये हुनै एक तोकिएको वन सर्वेक्षण सम्वन्धी कार्यक्रम

स्वीकृत कार्यक्र संचालनको जिम्मेवारी वहन गर्ने । मातहत कर्मचारीको कामको सुपरीवेक्षण र आवश्यक निर्देशन तथा समन्वय गर्ने गराउने । तोकिएको शाखाको अनुसन्धान सम्वन्धी कार्यक्रम तर्जुमा मा सहयोग गर्नुको साथै स्वीकृत कार्यक्रम संचालनको जिम्मेवारी वहन गर्ने । कार्य संचालनमा आई परेका समस्या र व्यवधान पहिचान गरी समाधानको लागि उप-महानिर्देशक समक्ष पेश गर्ने । संचालित अनुसन्धान कार्यको प्रगति विवरण उपलव्ध गराउने मातहत कर्मचारीहरुको विदा सिफारिस गर्ने तथा दण्ड पुरस्कार सम्वन्धमा राय दिने । उल्लेखित कार्यहरुको अलावा महानिर्देशक तथा उप-महानिर्देशकवाट निर्देशित अन्य कार्यहरु संपादन गर्ने ।

पद : सहायक अनुसन्धान अधिकृत (रा.प.तृ.प्रा)
महाशाखा : वन अनुसन्धान
सेवाः वन, समूहः फरेष्ट रिसर्च

कार्य विवरण
यस पदका पदाधिकारीले वन अनुसन्धान तर्फमा उप-महानिर्देशकको समान्य निर्देशनमा रही प्राकृतिक वन अनुसन्धान, कृषि वन वृक्षसुधार अनुसन्धान, आर्थिक सामाजिक/सूचना, बृक्षारोपण अनुसन्धान संवन्धी कुनै शाखामा रही अनुसन्धान कार्य गर्नु पर्ने छ । शाखा प्रमुखको निर्देशनमा रही शाखाको अनुसन्धान कार्य आफु र मातहतका कर्मचारीहरुवाट संपादन गर्ने । कार्य संचालनमा आई परेका समस्या र व्यवधान पहिचान गरी समाधानको लागि उप-महानिर्देशक समक्ष पेश गर्ने । संचालित अनुसन्धान कार्यको प्रगति विवरण उपलव्ध गराउने ।मातहत कर्मचारीहरुको विदा सिफारिस गर्ने तथा दण्ड पुरस्कार सम्वन्धमा राय दिने । उल्लेखित कार्यहरुको अलावा महानिर्देशक तथा उप-महानिर्देशकवाट निर्देशित अन्य कार्यहरु संपादन गर्ने ।

पदःसहायक योजना अधिकृत (रा.प.तृ.प्रा.)
सेवाः वन, समूहः फरेष्ट रिसर्च

कार्य विवरण
यस पदका पदाधिकारीले महानिर्देशक तथा उप-महानिर्देशकको निर्देशन र नियन्त्रणमा रही विभाग अन्तरगत विभिन्न योजना आयोजनाहरुको अध्ययन र विश्लेषण गरी योजना/कार्यक्रम तयार गर्ने ।वार्षिक र आवधिक योजनाहरुमा समावेश गर्न आफ्नो राय सहित पेश गर्ने जिम्मेवारी वहन गर्नु पर्ने छ । विभाग अन्तर्गतका आयोजनाहरुलाई आवश्यक पर्ने वार्षिक वजेट तथा कार्यक्रम तयार गरी महानिर्देशक तथा उपमहानिर्देशक समक्ष पेश गर्ने । विभागको लागि आवश्यक जनशक्ति र प्राप्त तालीम संवन्धित विवरण आवधिक राख्ने । यस वाहेक यस पदलाई समय समयमा निर्दिष्ट गरिने अन्य काम कारवाहीहरु गर्ने, गराउने ।

शाखा अधिकृत (रा.प.तृ.प्रा.)
सेवा समूह : प्रशासन

कार्य विवरण
यस पदका पदाधिकारीले महानिर्देशक तथा उप-महानिर्देशकको निर्देशन र नियन्त्रणमा रही कर्मचारी प्रशासन सम्वन्धी सम्पूर्ण कार्यको जिम्मेवारी वहन गर्नु पर्ने छ ।विभाग अन्तरगत कार्यालयका कर्मचारीहरुको नियुक्ति, सरुवा, वढुवा सम्वन्धी कार्यहरु निर्णयानुसार गर्नु गराउनु पर्ने छ । कर्मचारीहरुको अभिलेख तयार गरिराख्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने छ कर्मचारीहरुको हाजिर, विदा आदिको अभिलेख तयार गरी राख्नु पर्ने छ । अधिनस्थ कर्मचारीहरुको कार्य सम्पादन मूल्यांकन तयार गरी दण्ड पुरस्कार जस्ता विभागीय कारवाहीको लागि उप-महानिर्देशक समक्ष पेश गर्नु पर्ने छ । यस वाहेक यस पदलाई निर्दिष्ट गरिने अन्य काम कारवाहीहरु गर्ने ।

पदः लेखा अधिकृत(रा.प.तृ.)
सेवा समूह : प्रशासन, लेखा

कार्य विवरण
यस पदका पदाधिकारीहरुले महानिर्देशक/उपमहानिर्देशकको निर्देशन र नियन्त्रणमा रही लेखा तथा लेखा परिक्षण सम्वन्धी सम्पूर्ण कार्यको जिम्मेवारी वहन गर्नु पर्ने छ । निर्दिष्ट समयमा आवश्यक वजेट तयार गरी स्विकृतिको लागि सम्वन्धित निकायमा पठाउने । स्विकृत वजेट अनुसार आर्थिक नियमको परिधि भित्र रही चौमासिक माग गर्ने, आवश्यक कार्यमा खर्च गर्ने । समय समयमा तोकिएको निकायद्वारा लेखा परीक्षण गराउने ।लेखा परिक्षणवाट देखिएका

वेरुजुहरु यथाशीध्र फछ्र्यौट गर्न आवश्यक कार्यहरु गर्ने । यस वाहेक यस पदलाई निर्दिष्ट गरिएका अन्य काम कारवाहीहरु गर्ने ।

पद : माटो रसायन अधिकृत (रा.प.द्वि.प्रा.),
सेवा समूह   : इन्जीनियरीङ, केमिष्ट

कार्य विवरण
यस पदका पदाधिकारीले महानिर्देशक र उप-महा-निर्देशकको सामान्य निर्देशन र नियन्त्रणमा वन अनुसन्धान कार्यक्रमको संचालन गर्ने क्रममा माटो सर्वेक्षण तथा विश्लेषण शाखाको शाखा प्रमुखको हैसियतले संपूर्ण जिम्मेवारी वहन गर्नु पर्ने छ । .आफ्नो शाखाको कार्यक्रम तयार गरी पेश गर्ने र स्वीकृत कार्यक्रम संचालन गर्ने । अन्तरगत कर्मचारीलाई निर्देशन र कार्यक्रम प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गराउने । माटो सर्वेक्षण संवन्धी फिल्ड कार्य र माटोको नमूनाहरु स्वीकृत कार्यक्रम भित्र रही विश्लेषण गरी नतिजा उपलब्ध गराउने र शाखाको प्रगति विवरण पेश गर्ने । शाखाहरुको समन्वयमा कार्यक्रमहरु को आवश्यकता र उपयोगिता हेरी माटो शाखाद्वारा गर्नु पर्ने सम्पूर्ण कार्य संपादन गर्ने । कार्य संचालनमा आइपरेका समस्या र व्यवधान पहिचान गरी समाधानको लागि उपमहानिर्देशकमा पेश गर्ने ।अन्तरगत कर्मचारीको का.स.मु. सुपरीवेक्षण र विदा, पुरस्कार, दण्ड जस्ता कुराको सिफारिस गर्ने । समय समयमा महानिर्देशक र उपमहानिर्देशकवाट निर्दिष्ट कार्यहरु संपन्न गर्ने ।

पदः सहायक अनुसंधान अधिकृत (रा.प.तृ.)
सेवा समूह   : वन, वोटनी

कार्य विवरण
यस पदका पदाधिकारीले केन्द्रका सूचना तथा प्रचार प्रसार शाखामा रही महा-निर्देशक/उप-महानिर्देशक अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण सम्वन्धी नतिजाहरुको प्रकाशन गर्न सम्पादन गरी वितरण र प्रचार प्रसार गर्ने ।   शाखा
अन्तर्गतको दीर्घकालीन तथा अल्पकालीन कार्यक्रमहरु तयार गरी पेश गर्ने र स्विकृत भए वमोजिम शाखाको सम्पूर्ण जिम्मेवारी लिई कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।सूचना प्रकाशन र प्रचार प्रसार गर्न बिभागको जनसम्पर्क अधिकृतको हैसियतले शाखा प्रमुखहरुको समन्वयमा कार्य संपादन गर्ने । मातहतका कर्मचारीहरुलाई कार्यक्रम संचालनमा निर्देशन गर्ने ।केन्द्रवाट संचालन हुने गोष्ठी, तालिम आदि काममा समन्वय र संचालन गर्ने । समय समयमा निर्दिष्ट अन्य कार्यहरु संपादन गर्ने ।

पदःपुस्तकालय अधिकृत
सेवा समूह   : शिक्षा, पुस्तकालय विज्ञान

कार्य विवरण
यस पदका पदाधिकारीले महानिर्देशकको निर्देशनमा रही केन्द्रीय वन पुस्तकालयको व्यवस्थापन सम्वन्धी सम्पूर्ण जिम्मेवारी पूरा गर्नु पर्ने छ । पुस्तकालयलाई व्यवस्थित र आधुनिकीकरण गर्ने गराउने । पुस्तकालय सुविधा सम्वन्धी प्रणाली विकास गर्ने । पुस्तकहरुको विवरण अद्यावधिक र सुलभ गराउने । पुस्तकालयसम्वन्धी नर्म्स लागु गर्ने गराउने । मातहत कर्मचारीहरुलाई निर्देशन का.स.मु. सुपरीवेक्षण गर्ने । मातहत कर्मचारीलाई विदा, पुरस्कार दण्ड जस्ता कुराको सिफारीस गर्ने । अन्य निर्दिष्ट कार्यहरु गर्ने ।

पद : सहायक दूरसंवेदन अधिकृत (रा.प.तृ.प्रा.)
सेवा समूह   : १ इन्जीनियरीङ, मेटियोरोलोजी, २ कृषि - एग्रोनोमी/स्वायल साइन्स

कार्य विवरण
यस पदका पदाधिकारीले वन महाशाखाको कार्यक्रम वमोजिम उप-महानिर्देशक तथा शाखा प्रमुखको निर्देशनमा रही दूर संवेदन शाखाद्वारा गर्नु पर्ने कार्य संपादन गर्नु पर्ने छ । कार्यक्रम तयार गरी पेश गर्ने र स्विकृत कार्यक्रम मातहत र आफु संलग्न भई गर्ने गराउने । दूरसंवेदन प्रविधिवाट स्थान र बालीको उपयूक्तता पहिचान गर्ने ।कृषिको लागि वातावरणीय अध्ययन गर्ने । डाटा संकलन विश्लेषण र जानकारी प्रकाशन गर्ने ।आफुले गरिएका कामको जानकारी कार्यक्रम मार्फत सम्वन्धीत निकायमा पुऱ्याउने ।कार्यक्रम कार्यान्वयमा परेका समस्या पहिचान र समाधानको लागि सुझाव दिने । अन्य निर्दिष्ट कार्य गर्ने ।

पदः रेन्जर (प्रा.स.) (रा.प.अ. प्र.प्रा)
सेवा समूह : वन, रिसर्च

कार्य विवरण
यस पदका पदाधिकारीले विभाग वन अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण कार्यक्रम संचालन गर्ने क्रममा आफू खटिएको शाखाका शाखा प्रमुख तथा अधिकृतको प्रत्यक्ष निर्देशन एवं नियन्त्रणमा रही वन अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण संवन्धी कार्य संपादन गर्नु पर्ने छ । कार्यक्रम संचालन गर्न आवश्यक पर्ने सवै किसिमका तयारीहरु गर्न शाखा प्रमुख तथा अधिकृतलाई आवश्यक सहयोग गर्ने । खटिएको फिल्डयूनिटमा समेत गई त्यस क्षेत्र अन्तरगतको अनुसन्धान कार्यक्रम शाखाहरुको समन्वय र निर्देशनमा संपादन र संरक्षण गर्ने । अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण संवन्धी कामको लागि निर्धारित फिल्ड कार्य संपन्न गर्ने । अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण संवन्धी विभिन्न तथ्यांक संकलन र विश्लेषण गर्ने । आफूले वर्षभरि गर्नु पर्ने कार्यको तालिका वनाउनमा र सो वमोजिम काम गर्न अधिकृतसंग मिली कार्य संपन्न गर्ने । अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण संवन्धी संचालनमा देखा पर्ने समस्याहरु शाखा प्रमुख समक्ष जानकारी गराउने र समाधान गर्न सहयोग पुऱ्याउने ।समय समयमा महानिर्देशक, उपमहानिर्देशक तथा अधिकृतहरुवाट निर्दिष्ट कार्यहरु संपादन गर्ने ।

पदः कम्प्यूटर अपरेटर(रा.प.अ.प्र.प्रा.)
सेवा समूह : विविध

कार्य विवरण
यस पदका पदाधिकारीले निर्माणको महाशाखाहरुवाट गरिनु पर्ने कामको कम्प्यूटर संचालन र टाइप सम्वन्धी कार्य संपादन गर्नु पर्ने छ । कम्प्यूटर प्रविधि विकास र संचालनमा सहयोग र समन्वय गर्ने डाटा इन्ट्री र विश्लेषण संवन्धी कार्यमा सहयोग पुऱ्याउने ।अन्य निर्दिष्ट कार्यहरु संपादन गर्ने ।

पदः ना.सु. (रा.प.अ. प्र.)

सेवा समूह : प्रशासन, (सामान्य प्रशासन)

कार्य विवरण
शाखा प्रमुखको निर्देशनमा रही कर्मचारी प्रशासन संवन्धी कार्यहरु संपादन गर्ने जिम्मेवारी यस पदका पदाधिकारीको हुने छ । व्यक्तिगत फायल, हाजिरी रेकर्ड, विदा तथा अन्य प्रशासन संवन्धी अभिलेख दुरुस्त र अद्यावधिक रुपमा व्यवस्थित गर्ने ।विभागको विभिन्न विवरण/पत्र फायल व्यवस्थित र सुरक्षितसाथ राख्ने व्यवस्था गर्ने । अन्य प्रशासनिक कार्यहरु गर्ने । समय समयमा निर्दिष्ट स्टोर संवन्धी अन्य कार्यहरु गर्ने ।

पदः खरिदार (रा.प.अ.द्वि)

सेवा समूह : प्रशासन, सामान्य प्रशासन

कार्य विवरण
शाखा प्रमुखको निर्देशनमा रही विभागको दर्ता चलानी र संचार (पत्राचार) समेत को कार्य गर्नु पर्ने छ । हाजीरी, विदा तथा अभिलेख संवन्धी कार्य व्यवस्थित रुपमा संचालन गर्ने । निर्दिष्ट भए वमोजिम स्टोर संवन्धी तथा अन्य प्रशासनिक कार्य गर्ने ।

पद लेखापाल (रा.प.अ.प्र)
सेवा समूह : प्रशासन, लेखा

कार्य विवरण
लेखा अधिकृतको निर्देशन र नियन्त्रणमा रही लेखाशाखाद्वारा संपादन गर्नु पर्ने कार्य यस पदका पदाधिकारीले गर्नु पर्ने छ । लेखा संवन्धी कार्य प्रचलित नियम आदेश वमोजिम संपादन गर्ने । लेखा संवन्धी फांटवारी तथा अन्य विवरणहरु अद्यावधिक र दुरुस्त राख्ने । नगद तथा चेक व्यवस्थापन संवन्धी कार्य गर्ने । लेखा परीक्षण कार्य गराउने । वेरुजु फछर्यौट संवन्धी कार्य गर्ने । लेखा संवन्धी अन्य आइपर्ने संपूर्ण कार्यहरु गर्ने समय समयमा निर्दिष्ट कार्यहरु गर्ने ।

पदःल्याव व्वाई(रा.प.अ.च.प्रा)
सेवा समूहः प्राविधिक

कार्य विवरण
सम्बन्धित शाखा प्रमुखको निर्देशन र नियन्त्रणमा रही फोटो ल्यावर स्वायल ल्यावमा तथा रही ल्यावको सर-सफाई र आवश्यक विभिन्न केमिकलहरुको प्रयोग संवन्धी कार्य गर्नु पर्ने छ। समय समयमा निर्दिष्ट अन्य कार्यहरु गर्ने।

४.निकायबाट प्रदान गरीने सेवा, सेवा प्राप्त गर्ने लाग्ने शुल्क र सेवा प्रदान गर्ने शाखा

प्रदान गरीने सेवा	प्राप्त गर्दा पुऱ्याउने प्रक्रिया	सम्पर्क गनुपर्ने शाखा	सेवा प्राप्त गर्दा लाग्ने दस्तुर	कार्य सम्पन्न गर्दा लाग्ने समय	जिम्मेवारी अधिकारी
पुस्तकालय सेवा	सम्पर्क	पुस्तकालय	निःशुल्क	सोही दिन	सुरेश कुमार यादव
प्रकाशन सामाग्री	सम्पर्क/निवेदन	सूचना शाखा	निःशुल्क	सोही दिन	किरण कुमार पोखरेल
वृक्षरोपण प्रकृयाबारे जानकारी	सम्पर्क/निवेदन	वृक्षरोपण शाखा	निःशुल्क	१ हप्ता	केशवराज गौतम
प्राकृतिक वन व्यवस्थापन सम्बन्धी जानकारी	सम्पर्क/निवेदन	प्राकृतिक वन शाखा	निःशुल्क	१ हप्ता	केशवराज गौतम
कृषि वन प्रविधि सम्बन्धी जानकारी	सम्पर्क/निवेदन	कृषि वन शाखा	निःशुल्क	१ हप्ता	केशवराज गौतम
वृक्ष सुधार सम्बन्धी जानकारी	सम्पर्क/निवेदन	वृक्ष सुधार शाखा	निःशुल्क	१ हप्ता	केशवराज गौतम
वनको सामाजिक आर्थिक पक्षवारे जानकारी	सम्पर्क/निवेदन	आर्थिक सामाजिक शाखा	निःशुल्क	१ हप्ता	सावित्रि अर्याल
माटो सम्बन्धी चेक जाच	निवेदन	माटो शाखा	सशुल्क	३ हप्ता	सरोजकुमार चौधरी
दूरसंवेदन प्रविधि सम्बन्धी जानकारी	सम्पर्क/निवेदन	दुरसंवेदन शाखा	निःशुल्क	१ हप्ता	मिलन ढुंगाना
वन स्रोत नक्सा सम्बन्धी जानकारी सेवा	सम्पर्क/निवेदन	वन स्रोत नक्सा शाखा	निःशुल्क	१ हप्ता	मिलन ढुंगाना
हवाईचित्र सम्बन्धी सेवा	निवेदन		सशुल्क	१ हप्ता	मिलन ढुंगाना
बन सदुपयोग सम्बन्धी जानकारी	सम्पर्क/निवेदन	बन सदुपयोग शाखा	निःशुल्क	१ हप्ता	श्री मन्जु घिमिरे
बायोमेट्री सम्बन्धी जानकारी	सम्पर्क/निवेदन	बायेमेट्री शाखा	निःशुल्क	१ हप्ता	ठाकुर सुवेदी

५.सेवा समूह अनुसार उपलब्ध मानव स्रोतको आंकलन

सि.नं.	पदको नाम	श्रेणी	सेवा	समुह	पदपुर्तिको अवस्था		
					दरबन्दी	पूर्ति	रिक्त
१	महानिर्देशक	रा.प.प्र.	वन	फरेष्ट रिसर्च	१	१	
२	उप-महानिर्देशक				३	२	१
३	अनुसन्धान अधिकृत	रा.प.द्वि.	वन	फरेष्ट रिसर्च	४	३	१
४	सर्वेक्षण अधिकृत				१	१	
५	दुरसंवेदन अधिकृत				१	१	
६	हवाईचित्रण अधिकृत				१	१	
७	मानचित्रण अधिकृत				१	१	
८	चित्रण अधिकृत				१	१	
९	पुस्तकालय अधिकृत		शिक्षा	पुस्तकालय विज्ञान	१	१	
१०	चित्रकला अधिकृत			चित्र/कला	१	१	
११	माटो रसायन अधिकृत		इन्जि	केमिष्ट्री	१	१	
१२	स. अनुसन्धान अधिकृत	रा.प.तृ	वन	फरेष्ट रिसर्च	१०	१०	
१३	स. योजना अधिकृत				१	१	
१४	बायोमेट्रिसियन अधिकृत				१	१	
१५	वनसदुपयोग अधिकृत				१	१	
१६	स.सर्वेक्षण अधिकृत				२	२	
१७	स.दूरसंवेदन अधिकृत				३	३	
१८	स. मानचित्रण अधिकृत				२	२	
१९	स.हवाईचित्रण अधिकृत				१	१	
२०	सूचना अधिकृत			बोटानी	१	१	
२१	शाखा अधिकृत		प्रशासन	सामान्य प्रशासन	१		१
२२	लेखा अधिकृत			लेखा	१	१	
२३	इन्जिनियर		इन्जि	सिभिल	१	१	

२४	ई. इन्जिनियर			ई. टेलिकम्युनिकेसन	१		१
२५	सु.दूरसंवेदन अधिकृत			हा.मेटेरियोलोजी	१		१
२६	स.मा.र.अधिकृत			केमिष्ट्री	१	१	
२७	सि. ड्राफ्टम्यान			सर्वे	१	१	
२८	स.मा.चि. अधिकृत		विविध	विविध	१	१	
२९	स.दूरसंवेदन अधिकृत		कृषि	एग्रोनोमी	१		१
३०	स.दूरसंवेदन अधिकृत			माटो	१		१
३१	रेञ्जर	रा.प.अनं.प्र.	वन	वन	११	५	६
३२	ना.सु.		प्रशासन	सामान्य प्रशासन	४	२	२
३३	टाइपिस्ट सुव्वा		प्रशासन		२		२
३४	लेखापाल		प्रशासन	लेखापाल	१	१	
३५	ड्राफ्टम्यान		इन्जि	सर्वे	१		१
३६	फोटोल्याव असिस्टेन्ट		शिक्षा	छविकला	२		२
३७	पुस्तकालय सहायक		शिक्षा	पुस्तकालय विज्ञान	१	१	
३८	कार्टोग्राफर		विविध		२		२
३९	कम्प्युटर अपरेटर				१		१
४०	फरेष्टर गार्ड	रा.प.अनं.द्वितीय	वन	फरेष्ट रिसर्च	३		३
४१	ल्याव व्वाई	रा.प.अनं.द्वितीय	ईन्जि	केमिष्ट्री	२	१	१
४२	ल्याव व्वाई	रा.प.अनं.तेतिय	विविध		२		२
४३	ड्राईभर	श्रेणी बिहिन	प्रशासन	सामान्य प्रशासन	५	२	३
४४	फरेष्टर गार्ड	श्रेणी बिहिन	प्रशासन	सामान्य प्रशासन	३	३	
४५	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी बिहिन	प्रशासन	सामान्य प्रशासन	१०	५	५
४६	कुचिकार	श्रेणी बिहिन	प्रशासन	सामान्य प्रशासन	२		२
	जम्मा				१००	६१	३९

६.निर्णय गर्ने प्रकिया र अधिकारी

सम्बन्धित शाखाबाट टिप्पणी उठाई सम्बन्धित महाशाखावाट सिफारीस गरी महानिर्देशकज्यूबाट स्विकृत गराउने ।प्रत्येक कामसंग सम्वन्धी सम्पूर्ण कागजात तथा विवरणहरु, सम्वन्धित शाखाका शाखा प्रमुखले तोकेको कर्मचारीको जिम्मामा रहनेछ र निजले ती अभिलेखहरु आफू कुनै कारणबाट शाखामा नरहने भए पन्जिका वनाई अनिवार्य रुपमा बुझाउनु पर्नेछ । हरेक शाखाबाट उठान भएका निर्णय फाइल तथा तत्सम्वन्धी कागजातहरुको सूचि पंजिका वनाउने र व्यवस्थित गरी राख्ने जिम्मा तोकिएको फाँटवाला सहायक कर्मचारीको हुनेछ ।निर्णय गर्ने तहबाट फाइल उपमहानिर्देशक हुदै सम्वन्धित शाखामा पठाईन्छ । निर्णयको फाइल वा कागजात प्राप्त भएपछि शाखा प्रमुखले त्यसको जानकारी सरोकारवालालाई दिनुपर्नेछ । फाइल जिम्मा लिने कर्मचारी विदामा वसेमा वा अनुपस्थित रहेमा कसले जिम्मा लिने भन्ने कुरा शाखाको प्रमुखले लिखित रुपमा तोकिदिनुपर्नेछ । फाइल वा कागजातको जिम्मेवारी पाएको/लिएको कर्मचारी अन्यत्र सरुवा भै जानुपर्ने भएमा सरुवा भै आउने कर्मचारीलाई वा तोकिएको अन्य कर्मचारीलाई वरवुझारथ गर्नु पर्नेछ ।

७.निर्णय उपर उजुर सुन्ने अधिकारी

सेवाग्राहीले उल्लेखित सेवा प्राप्त गर्न नसकेमा वा कुनै सुझाव भएमा महानिर्देशक वा उपमहानिर्देशक समक्ष लिखित वा मौखिक उजुरी गर्न सक्नेछ । अथवा विभागको उजुरी पेटिकामा लिखित उजुरी हाल्न सक्नेछ ।

८. प्रमुखको नाम र पद

डा. दीपककुमार खराल, महानिर्देशक

९.सूचना अधिकारीनाम र पद

किरणकुमार पोखरेल रा.प.तृ (प्रा)

१०.ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची,

यस विभागले वन नीति २०७१ तथा अन्तरीम त्रिवर्षीय योजनाहरुमा उल्लेखित नेपाल सरकारका वन अनुसन्धान एवं सर्वेक्षण सम्बन्धी नीति कार्यान्वयन गर्दछ । यस विभागसंग प्रत्यक्षरुपमा सम्बन्धी ऐन, नियम तथा निर्देशिका हाल सम्म तयार नभएको तर यस विभागको कार्याविधि २०६१ अनुसार अध्ययन अनुसन्धानको कार्य सञ्चालन भएको छ ।

११.सम्पादित प्रमुखका कामहरु यस प्रकार छन् ।

स्थलगत अनुसन्धान इकाईहरु र अनुसन्धान प्लटहरुको संरक्षण तथा व्यवस्थापन

- बेलबारी (मोरङ्ग) स्थित बांसको अनुसन्धान तथा प्रदर्शनीस्थल, तरहरास्थित अनुसन्धान नर्सरी, *Cassia simaia* को प्लट र मसलाको प्लट तथा धरान स्थित Bamboo setum प्लटको लागि ५ जना हेरालु राखी संरक्षणकार्य जारी राखिएको ।
- हेटौडास्थित ईकाई भवन, नर्सरी तथा बेत प्लटको लागि ३ जना हेरालुद्धारा संरक्षण र व्यवस्थापन जारी ।
- बुटवलस्थित अनुसन्धान स्थलको संरक्षण र व्यवस्थापनका लागि ६ जना ।
- . सुर्खेत, विरेन्द्रनगरस्थित अनुसन्धानस्थल र नर्सरीको संरक्षण र व्यवस्थापनको लागि १ जना ।
- कैलाली, झन्झटपुरस्थित अनसन्धानस्थल, नर्सरी र बास प्लटको संरक्षण र व्यवस्थापनको लागि २ जना हेरालु
- हेटौडास्थित बेतको प्रदर्शनीप्लटमा संरक्षण र व्यवस्थापन सम्पन्न (०.५ हे.) ।
- बेलबारी, लाकुरीभञ्याङ्ग, बैजनाथपुर, झन्झटपुरमा रहेको बासको व्यवस्थापन पद्दतिबारे स्थानिय समुदायलाई हस्तान्तरण ।
- काभ्रेस्थित मोसोबास (०.५ हे.) र सुनसरीस्थित Bamboo setum (१ हे.) को संरक्षण व्यवस्थापन सम्पन्न
- लाजिम्पाटस्थित सामुदायिक वनमा बास व्यवस्थापन पद्दतिको प्रयोगात्मक परिक्षण सम्पन्न (२ हे.) ।
- योगिकुट (रुपन्देही जिल्ला) स्थित वन अनुसन्धान स्थलमा रहेको सालको वन व्यवस्थापन क्षेत्रको संरक्षण र व्यवस्थापन सम्पन्न ।

- चौबास (काभ्रे जिल्ला) स्थित सल्लाको वन रुपान्तरण सम्बन्धी वन छटनी र अनुसन्धान कार्य सम्पन्न (६ हे.) बुटवल, योगिकुट (रुपन्देही जिल्ला) स्थित वन अनुसन्धान स्थलमा रहेको बिजयसाल प्रजातिको BSO संरक्षण र व्यवस्थापन सम्पन्न (२ हे.) ।
- प्युठान जिल्लामा प्राकृतिक वन क्षेत्रभित्र रहेको श्रीखण्डको बीउ उत्पादन क्षेत्र (Seed Stand) मा झाडी सफाई, गोडमेल र नाप पैमाईस सम्पन्न (१ हे.) ।
- तरहरा (सुनसरी) स्थित अनुसन्धान स्थलमा सतिसालको Tree Seed Stand स्थापनाको लागि बिरुवा उत्पादन सम्पन्न (५०० विरुवा) ।
- काभ्रेस्थित लप्सिको ब्लक्ई को संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा व्यवस्थापन सम्पन्न (२ हे.) । कटुस र चिलाउने प्रजातिको Air dry-oven dry ratio आंकलन कार्य सम्पन्न ।
- वनस्रोत सर्वेक्षणबाट संकलन गरिएको माटो नमुना विश्लेषण कार्य सम्पन्न ।
- Soil Lab Accreditation सम्बन्धी तयारी कार्य सम्पन्न ।
- N, P, K को Method Validation कार्य सम्पन्न ।
- माटो प्रयोगशाला उपकरण तथा ग्लासवेयरहरुको Standard Calibration सम्पन्न ।
- सन १९६४ का ३४००० Aerial Photo मध्ये २२,००० फोटो Digitization गरी Archive गर्ने कार्य सम्पन्न ।
- कपिलवस्तु र रुपन्देही जिल्लाका सामुदायिक र साझेदारी वनमा बैज्ञानिक वन व्यवस्थापनको प्रभाव अध्ययन सम्पन्न गरिएको ।
- Forest Research Need Assessment कार्य सम्पन्न ।
- शहरी वन विकास, नर्सरी तथा बृक्षारोपण प्रविधि र बैज्ञानिक वन व्यवस्थापनका अवसर र चुनौतीहरु बारे Policy Brief तयार गरिएको ।
- बुटवल अवस्थित वन अनुसन्धान क्षेत्रको व्यवस्थापन योजना तयार गरिएको
- बोधिचित्तको खेती प्रणाली र बजारीकरण सम्बन्धि अध्ययन सम्पन्न गरिएको
- वन बृद्धि र जलवायु परिवर्तनको अन्तरसम्बन्ध अनुसन्धान हुन नसक
- वनको जानकारी जर्नल २ पटक (२००० प्रति) प्रकाशन सम्पन्न भएको ।
- ७५३ स्थानिय तहमा वनक्षेत्र विस्तार सम्बन्धी १००० प्रति पुस्तक प्रकाशन गरिएको ।
- पुस्तकालयको छुटटै Website संचालन तथा व्यवस्थापन ।
- १५० थान पुस्तक खरिद तथा जर्नलहरुको खरिद तथा नवीकरण कार्य सम्पन्न ।
- १००० पुस्तक तथा रिपोर्टहरुको Digitization कार्य सम्पन्न ।
- पुस्तक, डकुमेन्ट तथा जर्नलहरुको Cataloguing / Classification कार्य सम्पन्न ।
  पुस्तकालयको संरक्षण तथा व्यवस्थापन सम्पन्न
- पाल्पा (१ हे.) र नवलपरासी (१ हे.) को हैसियत बिग्रेको जमिनका लागि प्रजाति छनौट सम्बन्धी अध्ययन जारी
- झापामा पौलोनिया (०.५ हे.) र मलेसियन साल (०.५ हे.) को बृक्षारोपण अनुसन्धान जारी ।
- धनकुटामा पौलोनियाको (०.५ हे.) बृक्षारोपण अनुसन्धान जारी ।
- धनकुटा र भोजपुरमा रुद्राक्षको नर्सरी प्रविधि सम्बन्धी स्थानिय ज्ञान शिपको अवलोकन, अध्ययन र विश्लेषण गरिएको ।
- शहरी वनको लागि ५ प्रजातिहरुको नर्सरी प्रविधि अध्ययन जारी (२,५०० विरुवा) ।
- मोसो बांसको नर्सरी प्रविधि सम्बन्धी अनुसन्धान जारी (१०,०००
- चुरेक्षेत्रमा अवस्थित ४७७ स्थायी नमुना प्लटहरुको मापन कार्य सम्पन्न भएको ।
- चुरेक्षेत्रमा वनको विस्तार र क्षेत्रफल आंकलन गरी वन नक्साकन गरिएका

- १२. विभागको **website: www.dfrs.gov.np**

`

१३.आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोवार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण

बजेट उपशिर्षक	(२०७४ श्रावण-२०७५आषाढमसान्त सम्म) विभिन्न उपशिर्षक खर्चको विवरण	कैफियत
३२९०२०३	३८५६४९२५.३५/-	
३२९१०१३	१,३७,३७,८९१.२०/-	
३२९१०१४ आयोजना पूँजिगत	२२५३६११.२७/-	
३२९०२०४ पूँजिगत	७९१७४५/-	
३२९१०९३ निजीवन कार्यक्रम	२३४७८०२.०२/-	
३२९१२४३ राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश	२,४१,०००/-	
३२९१२४४ राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश	१,३१,४९,७२७.७८/-	
राजश्व आम्दानी	३१९१४०.९०/-	

१४. अन्य विवरण

-

१५. अघिल्लो आ.व.मा विभागबाट सञ्चालित कार्यक्रमको विवरण

- प्राकृतिक वन व्यवस्थापन अनुसन्धान
- नर्सरी तथा वृक्षारोपण अनुसन्धानवृक्षसुधार अनुसन्धान
- सूचना तथा प्रकाशन
- वनस्रोत सर्वेक्षण
- संरक्षण तथा व्यवस्थापन (बुटवल, तरहरा, हेटौंडा, सुर्खेत, झन्झटपुर, काभ्रे, बाँके, ललितपुरस्थित स्थलगत अनुसन्धान इकाइहरु र अनुसन्धान प्लटहरुको संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्न)

१६. विभागले प्राप्त गरेको वैदेशिक सहायता, ऋण, अनुदान, एवम् प्राविधिक सहयोग, सम्झौता सम्बन्धी विवरणयस अवधिमा कुनै पनि सम्झौता/ अनुदान प्राप्त नभएको

- वनको जानकारीको Website (www.bankojanakari.gov.np) मार्फत Online Article Publication को कार्य भईरहेको
- वन अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण विभागबाट सञ्चालित केन्द्रिय वन पुस्तकालयबाट Online लाईब्रेरी सेवा सञ्चालन भईरहेको ।

- बेलबारी (मोरङ्ग) स्थित बांसको अनुसन्धान तथा प्रदर्शनीस्थल, तरहरास्थित अनुसन्धान नर्सरी, *Cassia simaia* को प्लट र मसलाको प्लट तथा धरान स्थित Bamboo setum प्लटको लागि ५ जना हेरालु राखी संरक्षणकार्य जारी राखिएको ।
- हेटौडास्थित ईकाई भवन, नर्सरी तथा बेत प्लटको लागि ३ जना हेरालुद्वारा संरक्षण र व्यवस्थापन जारी ।
- बुटवलस्थित अनुसन्धान स्थलको संरक्षण र व्यवस्थापनका लागि ६ जना ।
- सुर्खेत, विरेन्द्रनगरस्थित अनुसन्धानस्थल र नर्सरीको संरक्षण र व्यवस्थापनको लागि १ जना ।
- कैलाली, झन्झटपुरस्थित अनसन्धानस्थल, नर्सरी र बास प्लटको संरक्षण र व्यवस्थापनको लागि २ जना हेरालु
- हेटौडास्थित बेतको प्रदर्शनीप्लटमा संरक्षण र व्यवस्थापन सम्पन्न (०.५ हे.) ।
- बेलबारी, लाकुरीभञ्याङ्ग, बैजनाथपुर, झन्झटपुरमा रहेको बासको व्यवस्थापन पद्दतिबारे स्थानिय समुदायलाई हस्तान्तरण ।
- काभ्रेस्थित मोसोबास (०.५ हे.) र सुनसरीस्थित Bamboo setum (१ हे.) को संरक्षण व्यवस्थापन सम्पन्न ।
- लाजिम्पाटस्थित सामुदायिक वनमा बास व्यवस्थापन पद्दतिको प्रयोगात्मक परिक्षण सम्पन्न (२ हे.) ।
- योगिकुट (रुपन्देही जिल्ला) स्थित वन अनुसन्धान स्थलमा रहेको सालको वन व्यवस्थापन क्षेत्रको संरक्षण र व्यवस्थापन सम्पन्न ।
- चौबास (काभ्रे जिल्ला) स्थित सल्लाको वन रुपान्तरण सम्बन्धी वन छटनी र अनुसन्धान कार्य सम्पन्न (६ हे.) बुटवल, योगिकुट (रुपन्देही जिल्ला) स्थित वन अनुसन्धान स्थलमा रहेको बिजयसाल प्रजातिको BSO संरक्षण र व्यवस्थापन सम्पन्न (२ हे.) ।
- प्युठान जिल्लामा प्राकृतिक वन क्षेत्रभित्र रहेको श्रीखण्डको बीउ उत्पादन क्षेत्र (Seed Stand) मा झाडी सफाई, गोडमेल र नाप पैमाईस सम्पन्न (१ हे.) ।
- तरहरा (सुनसरी) स्थित अनुसन्धान स्थलमा सतिसालको Tree Seed Stand स्थापनाको लागि बिरुवा उत्पादन सम्पन्न (५०० विरुवा) ।
- काभ्रेस्थित लप्सिको BSO को संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा व्यवस्थापन सम्पन्न (२ हे.) । कटुस र चिलाउने प्रजातिको
- Air dry-oven dry ratio आंकलन कार्य सम्पन्न ।
- वनस्रोत सर्वेक्षणबाट संकलन गरिएको माटो नमुना विश्लेषण कार्य सम्पन्न ।
- Soil Lab Accreditation सम्बन्धी तयारी कार्य सम्पन्न ।
- N, P, K को Method Validation कार्य सम्पन्न ।
- माटो प्रयोगशाला उपकरण तथा ग्लासवेयरहरुको Standard Calibration सम्पन्न ।
- सन १९६४ का ३४००० Aerial Photo मध्ये २२,००० फोटो Digitization गरी Archive गर्ने कार्य सम्पन्न ।
- कपिलवस्तु र रुपन्देही जिल्लाका सामुदायिक र साझेदारी वनमा बैज्ञानिक वन व्यवस्थापनको प्रभाव अध्ययन सम्पन्न गरिएको ।
- Forest Research Need Assessment कार्य सम्पन्न ।
- शहरी वन विकास, नर्सरी तथा बृक्षारोपण प्रविधि र बैज्ञानिक वन व्यवस्थापनका अवसर र चुनौतीहरु बारे Policy Brief तयार गरिएको ।
- बुटवल अवस्थित वन अनुसन्धान क्षेत्रको व्यवस्थापन योजना तयार गरिएको

- बोधिचित्तको खेती प्रणाली र बजारीकरण सम्बन्धि अध्ययन सम्पन्न गरिएको
- वन बृद्धि र जलवायु परिवर्तनको अन्तरसम्बन्ध अनुसन्धान हुन नसक
- वनको जानकारी जर्नल २ पटक (२००० प्रति) प्रकाशन सम्पन्न भएको ।
- ७५३ स्थानिय तहमा वनक्षेत्र विस्तार सम्बन्धी १००० प्रति पुस्तक प्रकाशन गरिएको ।
- पुस्तकालयको छुटटै Website संचालन तथा व्यवस्थापन ।
- १५० थान पुस्तक खरिद तथा जर्नलहरुको खरिद तथा नवीकरण कार्य सम्पन्न ।
- १००० पुस्तक तथा रिपोर्टहरुको Digitization कार्य सम्पन्न ।
- पुस्तक, डकुमेन्ट तथा जर्नलहरुको Cataloguing / Classification कार्य सम्पन्न ।
- पुस्तकालयको संरक्षण तथा व्यवस्थापन सम्पन्न
- पाल्पा (१ हे.) र नवलपरासी (१ हे.) को हैसियत बिग्रेको जमिनका लागि प्रजाति छनौट सम्बन्धी अध्ययन जारी ।
- झापामा पौलोनिया (०.५ हे.) र मलेसियन साल (०.५ हे.) को बृक्षारोपण अनुसन्धान जारी ।
- धनकुटामा पौलोनियाको (०.५ हे.) बृक्षारोपण अनुसन्धान जारी ।
- धनकुटा र भोजपुरमा रुद्राक्षको नर्सरी प्रविधि सम्बन्धी स्थानिय ज्ञान शिपको अवलोकन, अध्ययन र विश्लेषण गरिएको ।
- शहरी वनको लागि ५ प्रजातिहरुको नर्सरी प्रविधि अध्ययन जारी (२,५०० विरुवा) ।
- मोसो बांसको नर्सरी प्रविधि सम्बन्धी अनुसन्धान जारी (१०,०००
- चुरेक्षेत्रमा अवस्थित ४७७ स्थायी नमुना प्लटहरुको मापन कार्य सम्पन्न भएको ।

१७. प्रमुख कार्यक्रमको विवरण र प्रगति विवरण

Thematic area	प्रगति विवरण
नर्सरी तथा वृक्षारोपण अनुसन्धान	१. वेत व्यवस्थापन- मकवानपुर, कैलाली २. निगालो व्यवस्थापन- ललितपुर, काठमाडौं, ३. *Cassia siamea* प्रजातिको अध्ययन- सुनसरी, ४. नीम अनुसन्धान- रुपन्देही, ५. टिक अनुसन्धान- रुपन्देही, ६. पौलोनिया, र मलेसियन सालको प्लटमा replacement planting-पाल्पा, लगायत नर्सरी व्यवस्थापन कार्य जारी ।
प्राकृतिक वन व्यवस्थापन	१.Conversion of pine forest into broad leaf forest काभ्रे, २. साल वन व्यवस्थापन, रुपन्देही, ३. वैज्ञानिक वन व्यवस्थापनको असरबारे अध्ययन, कपिलबस्तु जारी ।
वृक्षसुधार अनुसन्धान	१. विजयसालको वीउ वगैचा व्यवस्थापन, रुपन्देही, २. *Santalum album* को बीउ वगैचा व्यवस्थापन, प्यूठान जारी ।
अनुसन्धानमूलक जर्नल	वनको जानकारीको Website (www.bankojanakari.gov.np) मार्फत Online Article Publication कार्य भईरहेको
अनुसन्धानमुलक लेख, रचना, कृति प्रकाशन	अनुसन्धानमुलक लेख, रचना, तथा प्रतिवेदन हरु यस विभागबाट वितरण कार्य जारी ।

१८. सूचनाको वर्गिकरण (विभागस्तरीय)

विभाग अन्तर्गत सिर्जना भएका र हुने अवस्थामा रहेका विभिन्न किसिमका सूचना/तथ्याङ्कहरुको बर्गिकरण निम्नबमोजिम गरिएको छ :

प्रारम्भिक सूचना/तथ्याङ्क (Primary Data/ Information)

विभागको बार्षिक स्विकृत कार्यक्रममा समावेश भई संकलन गरिएका वा विभाग अन्तर्गत संचालित योजना/आयोजना आदिबाट विभागलाई हस्तान्तरण भई दायित्व सिर्जना भएका वा विभाग संलग्न द्विपक्षीय, बहुपक्षीय आयोजना/परियोजनाहरुबाट हस्तान्तरण भई उपलब्ध हुन आएका वा अन्य निकायबाट खरिद गरी प्राप्त भएका निम्न उल्लेखित सूचना/तथ्याङ्कहरुलाई यस वर्गमा समावेश गरिएको छ।

- वन सर्वेक्षण कार्यक्रम अन्तर्गत फिल्डमा Sample Plotवा त्यस्तै प्रकृयाबाट Tally Sheetवा त्यस्तै रुपमा संकलन गरी ल्याइएका सूचना/तथ्याङ्कहरु ।
- नर्सरी, बृक्षारोपणक्षेत्र, बृक्षसुधार, कृषिवन, प्राकृतिक वन व्यवस्थापन, माटो आदिको अनुसन्धान प्लट तथा सामाजिक आर्थिक र वातावरणीय पक्ष सम्बन्धित प्रश्नावली र अन्तर्कृया कार्यक्रमबाट सोझै संकलन गरी ल्याइएका र विश्लेषण हुन बाँकी अवस्थाका सूचना/तथ्याङ्कहरु ।
- अनुसन्धान इकाई/प्लटमा प्रत्यक्ष नापजाँच र नक्साङ्कन गरी संकलन गरिएका सूचना/तथ्याङ्कहरु ।
- अन्य निकायहरुबाट खरिद गरी वा अनुदानमा प्राप्त भएका तर विश्लेषण हुन बाँकि अवस्थाका दुर संवेदन चित्रहरु जस्तै हवाई चित्र (Aerial Photo),सेटेलाईट चित्र (Satellite Image)आदि ।
- वन अनुसन्धान तथा सर्वेक्षणको क्रममा प्रत्यक्ष फिल्डबाट संकलन गरिएका तर विश्लेषण हुन बाँकी अवस्थामा रहेका अन्य प्रारम्भिक सूचना/तथ्याङ्कहरु ।

प्रशोधित सूचना/तथ्याङ्क (Processed/ Analyzed data/information)

- विभागको दायित्व सिर्जना भएका वा दायित्वमा रहेका माथि उल्लेखित प्रारम्भिक सूचना/तथ्याङ्कहरुलाई विभिन्न गणीतीय, तथ्याङ्कीय, वित्तीय, सामाजिक, आर्थिक, वातावरणीय आदि दृष्टिकोणबाट विश्लेषण गरी सिर्जना भएका तर विभागबाट आधिकारिक रुपमा प्रकाशन हुन बाँकी रहेको अवस्थाका नतिजामुलक सूचना/तथ्याङ्कहरुलाई यस वर्गमा समावेश गरिएको छ ।
- परामर्शदाता निकायहरुबाट अध्ययन अनुसन्धान गराई प्राप्त हुन आएका मस्यौदा प्रतिवेदन र त्यसमा उल्लेखित सूचना/तथ्याङ्कहरुलाई पनि यसै वर्गमा राखिएको छ । विभाग संलग्न भएका साथै विभाग अन्तर्गतका योजना, आयोजना आदि निकायबाट हस्तान्तरण भई प्राप्त भएका प्रशोधित तथ्याङ्कहरुपनि यसभित्र पर्दछन ।
- विभागको बार्षिक स्विकृत कार्यक्रम अनुसार संकलन गरिएका प्रारम्भिक तथ्याङ्कहरुको विश्लेषण पश्चात कार्य सम्पन्न भएको जानकारी सहित जिम्मेवार शाखा, पदाधिकारीबाट विभागमा पेश हुने प्रतिवेदन, विभिन्न अध्ययन अनुसन्धान, अवलोकन, मुल्याङ्कन सम्बन्धी कार्यदल/कार्यटोली/समिति आदि गठन भई स्थलगत कामको आधारमा प्राप्त हुने प्रतिवेदन आदि लाई पनि यसै वर्गमा राखिएको छ ।
- हवाई चित्र, दूरसंवेदन चित्र, लिडार चित्र आदिको आधारमा Geographical Information System,Image Analysis Programआदिको उपयोग गरेर वन तथा भू-उपयोग क्षेत्रको विश्लेषण गरी तयार गरिएका विषयगत तथा वगिकृत (Thematic and Classified)नक्सा तथा तथ्याङ्कहरुको नतिजालाई पनि प्रशोधित सूचना/तथ्याङ्कहरुको समूहमा समावेश गरिएको छ ।

प्रकाशित सूचना/तथ्याङ्कहरु(Published Data/Information)

- विभागद्धारा संकलित वा प्राप्त हुन आएका विभागको दायित्वमा रहने प्रारम्भिक सूचना/तथ्याङ्कहरुको विश्लेषण पश्चात सिर्जित नतीजामूलक प्रशोधित तथ्याङ्कहरुलाई सार्वजनिक जानकारी तथा उपयोगको लागि निर्णय गरी प्रकाशनमा ल्याइने सूचना/तथ्याङ्कहरुयस वर्गमा विभाजित गरिएको छ ।
- प्रकाशित तथ्याङ्कहरुलाई दुई वर्गमा विभाजित गरिएको छ । पहिलो वर्गमा विद्युतीय माध्यमबाट प्रकाशित पुस्तक, पुस्तिका, जर्नल आदि रहेका छन भने दोस्रो वर्गमा Hard Copy मा प्रकाशित पुस्तक, पुस्तिका,

जर्नल आदि पर्दछन । निर्णय गरी प्रकाशन गरिएका वन क्षेत्र सम्बन्धित GIS/ Remote Sensing मा आधारित नक्सा तथा सूचनाहरु पनि यसै अन्तर्गत पर्दछन ।

१९. सूचनाको प्रकाशन

- बिभागबाट सञ्चालित अनुसन्धान कार्यको नतिजाहरु विभागबाट निस्कने वनको जानकारीमा प्रकाशित गर्ने गरिएको, उक्त जर्नललाई विभागको Website मा समेत राखिएको छ ।
- अन्य प्रचार समाग्रीहरुको leaflet, booklet, posters and Journalलगायतका प्रकाशित सामाग्री वितरण गरिएको ।

२०. विभागमा परेको सूचनाको निवेदन र सोको कारबाह्री

निवेदन दिने संस्था/व्यक्ति	मागेको सुचनाको विवरण	कारबाहीको विवरण
-	-	-

संगठन संरचना

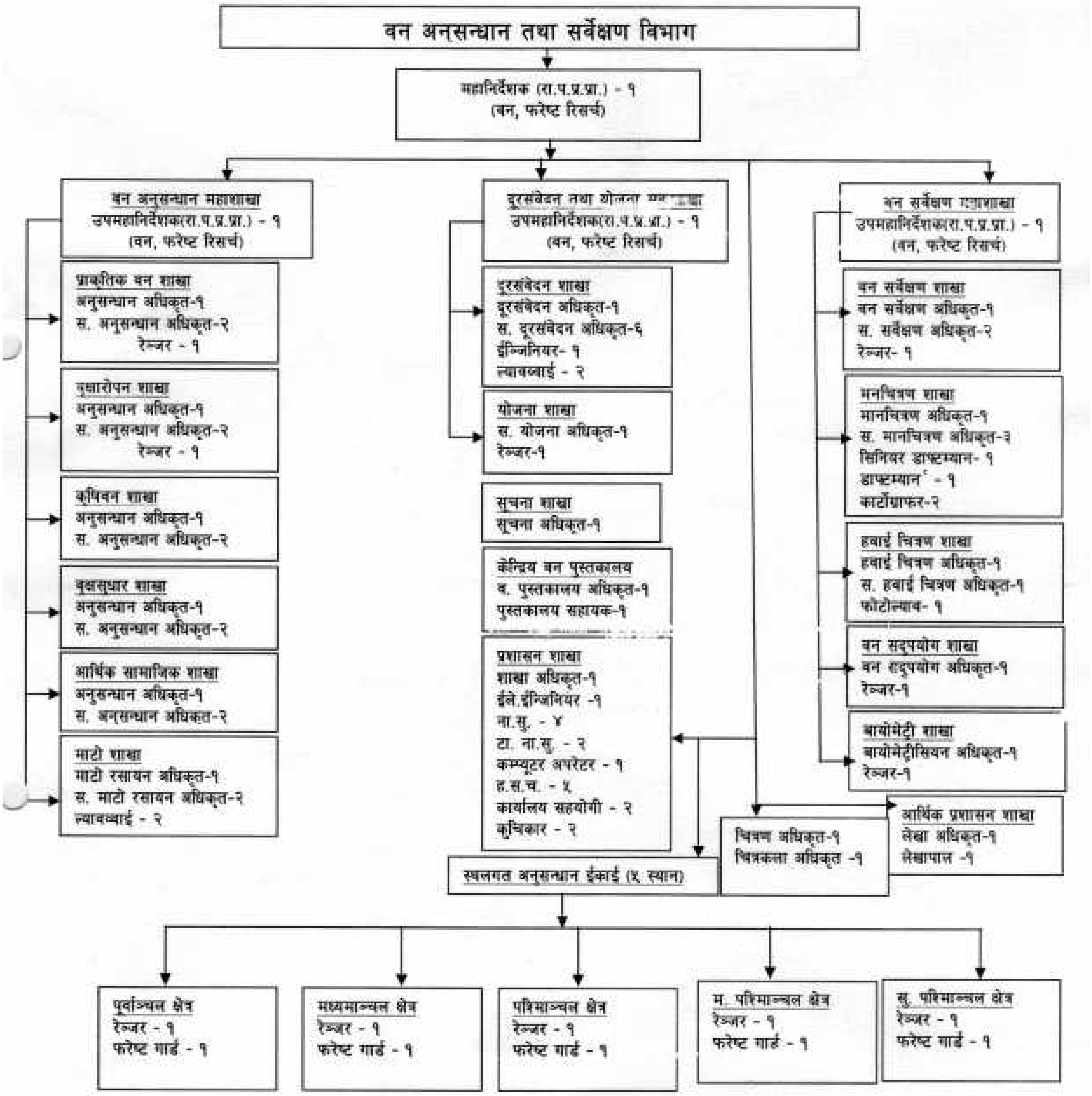

वन अनसन्धान तथा सर्वेक्षण विभाग
महानिर्देशक (रा.प.प्र.प्रा.) - १
(वन, फरेष्ट रिसर्च)
वन अनुसन्धान महाशाखा
उपमहानिर्देशक(रा.प.प्र.प्रा.) - १
(वन, फरेष्ट रिसर्च)
प्राकृतिक वन शाखा
अनुसन्धान अधिकृत-१
स. अनुसन्धान अधिकृत-२
रेन्जर - १
वृक्षारोपन शाखा
अनुसन्धान अधिकृत-१
स. अनुसन्धान अधिकृत-२
रेन्जर - १
कृषिवन शाखा
अनुसन्धान अधिकृत-१
स. अनुसन्धान अधिकृत-२
वृक्षसुधार शाखा
अनुसन्धान अधिकृत-१
स. अनुसन्धान अधिकृत-२
आर्थिक सामाजिक शाखा
अनुसन्धान अधिकृत-१
स. अनसन्धान अधिकृत-२
माटो शाखा
माटो रसायन अधिकृत-१
स. माटो रसायन अधिकृत-२
ल्यावब्वाई - २
दूरसंवेदन तथा योजना
उपमहानिर्देशक(रा.प.प्र.प्रा.) - १
(वन, फरेष्ट रिसर्च)
दूरसंवेदन शाखा
दूरसंवेदन अधिकृत-१
स. दूरसंवेदन अधिकृत-६
ईन्जिनियर- १
ल्यावब्वाई - २
योजना शाखा
स. योजना अधिकृत-१
रेन्जर-१
सूचना शाखा
सूचना अधिकृत-१
केन्द्रिय वन पुस्तकालय
व. पुस्तकालय अधिकृत-१
पुस्तकालय सहायक-१
प्रशासन शाखा
शाखा अधिकृत-१
ईले.ईन्जिनियर -१
ना.सु. - ४
टा. ना.सु. - २
कम्प्युटर अपरेटर - १
ह.स.च. - ५
कार्यालय सहयोगी - २
कुचिकार - २
वन सर्वेक्षण
उपमहानिर्देशक(रा.प.प्र.प्रा.) - १
(वन, फरेष्ट रिसर्च)
वन सर्वेक्षण शाखा
वन सर्वेक्षण अधिकृत-१
स. सर्वेक्षण अधिकृत-२
रेन्जर- १
मनचित्रण शाखा
मानचित्रण अधिकृत-१
स. मानचित्रण अधिकृत-३
सिनियर ड्राफ्टम्यान- १
ड्राफ्टम्यान - १
कार्टोग्राफर-२
हवाई चित्रण शाखा
हवाई चित्रण अधिकृत-१
स. हवाई चित्रण अधिकृत-१
फोटोल्याव- १
वन सदुपयोग शाखा
वन सदुपयोग अधिकृत-१
रेन्जर-१
बायोमेट्री शाखा
बायोमेट्रीसियन अधिकृत-१
रेन्जर-१
आर्थिक प्रशासन शाखा
लेखा अधिकृत-१
लेखापाल -१
चित्रण अधिकृत-१
चित्रकला अधिकृत -१
स्वलगत अनुसन्धान ईकाई (५ स्थान)
पुर्वान्चल क्षेत्र
रेन्जर - १
फरेष्ट गार्ड - १
मध्यमान्चल क्षेत्र
रेन्जर - १
फरेष्ट गार्ड - १
पश्चिमान्चल क्षेत्र
रेन्जर - १
फरेष्ट गार्ड - १
म. पश्चिमान्चल क्षेत्र
रेन्जर - १
फरेष्ट गार्ड - १
सु. पश्चिमान्चल क्षेत्र
रेन्जर - १
फरेष्ट गार्ड - १